

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
“ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ІНФЕКЦІОНІСТІВ”
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ

ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ: ЗДОБУТКИ І ПРОБЛЕМИ У ДІАГНОСТИЦІ, ТЕРАПІЇ ТА ПРОФІЛАКТИЦІ

X з'їзд інфекціоністів України

(6-7 жовтня 2021 року, м. Суми)

Тернопіль
ТДМУ
Укрмедкнига
2021

УДК 616.9

I 74

Редакційна колегія:

академік НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України, проф., д-р мед. н. *М. А. Андрейчин* (відповідальний редактор), заслужений лікар України, проф., д-р мед. н. *О. А. Голубовська*, член-кореспондент НАМН України, проф., д-р мед. н. *В. І. Задорожна*, заслужений лікар України, доц., канд. мед. н. *О. Л. Івахів* (відповідальний секретар), заслужений лікар України, проф., д-р мед. н. *С. О. Крамарьов*, проф., д-р мед. н. *В. П. Малий*, проф., д-р мед. н. *В. Д. Москалюк*, проф., д-р мед. н. *О. В. Рябоконт*, проф., д-р мед. н. *Т. В. Чабан*, проф., д-р мед. н. *М. Д. Чемич*.

Т.В. Чабан, В.В. Тюпа, О.В. Кузьміна, В.М. Бочаров
**ПОРУШЕННЯ АНТИОКСИДАНТНОЇ СИСТЕМИ
У ХВОРИХ НА COVID-19**

Одеський національний медичний університет, м. Одеса

Актуальність. У зв'язку з глобальним поширенням нової коронавірусної інфекції (COVID-19), особливу увагу заслуговують важкі та ускладнені форми недуги внаслідок високого ризику інвалідизації і летальних випадків. На сучасному етапі глибоко вивчаються різні аспекти патогенезу COVID-19. Значний інтерес представляє дослідження оксидативних процесів у хворих з COVID-19 різного ступеня важкості.

Супероксиддисмутаза (СОД) є основним антиоксидантним ферментом, що здійснює реакцію дисмутації супероксид-аніон радикалу (O_2^-). Широка участь супероксидних радикалів у ферментативних реакціях синтезу простагландинів і метаболізму ксенобіотиків дозволяє розглядати СОД як фермент, який виконує захисну антиоксидантну дію, є ключовою ланкою регуляції концентрації O_2^- . Як зниження, так і підвищення активності СОД може бути причиною розвитку патологічних процесів: у першому випадку внаслідок недостатнього захисту клітинних біомембран від активних кисневих метаболітів, у другому – в результаті цитотоксичної дії H_2O_2 , що утворюється при дисмутації O_2^- .

Каталаза (КТ) є другим ферментом першої лінії антиоксидантного захисту, функціонально зв'язаним із СОД, оскільки здійснює розщеплення H_2O_2 , утвореного при дисмутації супероксид-аніон радикалу. У позаклітинній рідині КТ швидко втрачає свою активність у результаті дії протеолітичних ферментів і не відіграє істотної захисної ролі. Однак, при деяких захворюваннях, що супроводжуються гострими запальними процесами, підвищення вмісту КТ у сироватці крові може перешкоджати окисленню функціонально важливих молекул і структур.

У патогенезі COVID-19, як і при захворюваннях, що спричинюються іншими РНК-вмісними вірусами, важливу роль відіграє оксидативний стрес. За даними дослідження Jolі Pincemail і співавт. (2021), у хворих на COVID-19 з тяжким перебігом спостерігалось збільшення вмісту продуктів перекисного окислення ліпідів, а також дефіцит деяких антиоксидантів (вітаміну С, глутатіону, тіолових білків) і мікроелементів (селену), що,

можливо, сприяє трансформації, гіалінізації альвеолярних мембран легень з розвитком респіраторного дистресс синдрому.

Матеріали і методи. Під спостереженням знаходилося 30 хворих на COVID-19, які перебували на лікуванні в КНП «Одеська міська клінічна інфекційна лікарня» ОМР, діагноз був підтверджено методом ПЛР. У групу були включені хворі чоловіки і жінки віком від 35 до 70 років, з COVID-19 з перебігом середньої тяжкості та тяжким, з об'ємом ураження легень від 25 до 75%. У сироватках крові хворих визначали активність КТ і СОД методом фотометрії. Дослідження проводили при госпіталізації хворих і на 7-ий день перебування у стаціонарі. Для оцінки отриманих результатів обстежено 20 здорових осіб.

Результати та обговорення. Середній день госпіталізації становив на $(6,8 \pm 2,13)$ -ий день. Активність КТ при надходженні була $(60,73 \pm 5,88)\%$, при показниках у здорових людей – 73,8–77,4%. Через тиждень, тобто у період розпалу, активність КТ становила $(65,95 \pm 5,72)\%$. Активність СОД при надходженні складала $(9,49 \pm 2,4)$ ОД/л. Після тижневого курсу терапії активність СОД становила $(7,9 \pm 2,47)$ ОД/л. Активність СОД у здорових людей була 1,64–2,4 ОД/л.

Висновки. У хворих на COVID-19 з перебігом середньої тяжкості та тяжким спостерігається порушення активності антиоксидантних ферментів, що може свідчити про вичерпання захисних можливостей антиоксидантної системи і опосередкованого пошкодження біомембран клітин. Однак це питання залишається недостатньо дослідженим і потребує більш глибокого вивчення.

Н.С. Чегодайкіна, К.В. Орловська, Ю.І. Поливянна, Т.О.Чумаченко

ОЦІНКА ЗАХВОРЮВАНOSTІ НА ЛЯМБЛІОЗ НАСЕЛЕННЯ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ДУ «Харківський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», Харківський національний медичний університет, м. Харків

Актуальність. Лямбліоз – широко розповсюджене захворювання, спричинене *Giardia lamblia*, що зумовлює серйозні захворювання у людей як у вигляді спорадичних випадків, так й

<i>М.О. Соколенко, М.О. Андрущак</i> КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК САРКОМИ КАПОШІ У ХВОРОГО З ВИРАЖЕНОЮ ІМУНОСУПРЕСІЄЮ	137
<i>Д.С. Сосновенко, М.Д. Чемич</i> ОСОБЛИВОСТІ УРАЖЕННЯ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ ТА ПСИХО-ЕМОЦІЙНІ ЗМІНИ У ВІЛ-ІНФІКОВАНИХ, ЗАЛЕЖНО ВІД СТАДІЇ ХВОРОБИ	139
<i>Т.В. Телегіна</i> КОРЕЛЯЦІЯ ІМУНОРЕГУЛЯТОРНОГО ІНДЕКСУ CD4+/CD8+ З КЛІНІЧНИМ ПЕРЕБІГОМ ЛЕПТОСПІРОЗУ	140
<i>В.І. Трихліб, Т.І. Лисенко, А.О. Єрошенко, О.С. Мартинчик</i> КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ТЯЖКОЇ ФОРМИ НОВОЇ КОРОНАВІРУС- НОЇ ХВОРОБИ В ПАЦІЄНТІВ, ЯКІ ЛІКУВАЛИСЯ У ВРІТ НВМКЦ «ГВКГ» У ПЕРІОД ІЗ СІЧНЯ ПО ТРАВЕНЬ 2021 р.	142
<i>В.І. Трихліб, Т.І. Лисенко, А.О. Єрошенко, О.С. Мартинчик</i> ПОКАЗНИКИ БІОХІМІЧНИХ АНАЛІЗІВ КРОВІ У ХВОРИХ ПРИ ТЯЖКІЙ ФОРМІ НОВОЇ КОРОНАВІРУСНОЇ ХВОРОБИ, ЯКІ ЛІКУВАЛИСЬ У ВРІТ НВМКЦ «ГВКГ» У ПЕРІОД ІЗ СІЧНЯ ПО ТРАВЕНЬ 2021 р.	145
<i>В.І. Трихліб, Т.І. Лисенко, А.О. Єрошенко, О.С. Мартинчик</i> ПОКАЗНИКИ ЗАГАЛЬНОГО АНАЛІЗУ КРОВІ У ХВОРИХ НА ТЯЖКУ ФОРМУ НОВОЇ КОРОНАВІРУСНОЇ ХВОРОБИ, ЯКІ ЛІКУВАЛИСЬ У ВРІТ НВМКЦ «ГВКГ» У ПЕРІОД ІЗ СІЧНЯ ПО ТРАВЕНЬ 2021 р.	147
<i>В.І. Трихліб, Т.І. Лисенко, А.О. Єрошенко, О.С. Мартинчик</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ХВОРИХ ІЗ COVID-19, ЯКІ ЛІКУВАЛИСЬ У ВРІТ НВМКЦ «ГВКГ» У ПЕРІОД ІЗ СІЧНЯ ПО ТРАВЕНЬ 2021 р.	150
<i>О.Я. Хомин, І.В. Дибас, О.І. Гладченко</i> ДІАГНОСТИКА ГОСТРИХ МЕНІНГІТІВ У ДІТЕЙ.....	153
<i>Т.В. Чабан, В.М. Бочаров, О.В. Кузьміна, В.В. Тюпа</i> ЗМІНИ В СИСТЕМІ ПЕРЕКИСНОГО ОКИСЛЕННЯ ЛІПІДІВ У ХВОРИХ НА COVID-19 З ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ.....	155
<i>Т.В. Чабан, В.В. Тюпа, О.В. Кузьміна, В.М. Бочаров</i> ПОРУШЕННЯ АНТИОКСИДАНТНОЇ СИСТЕМИ У ХВОРИХ НА COVID-19	157